

Sygn. akt I Ns 107/09

POSTANOWIENIE

Dnia, 08 kwietnia 2013r

Sąd Rejonowy w Oleśnicy Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący **SSR Aleksandra Sobieska**

Protokolant Agnieszka Mazur

Po rozpoznaniu w dniu: 08 kwietnia 2013r

na rozprawie

sprawy z wniosku **A. M. (1)**

przy udziale **J. M. (1)**

o podział majątku

p o s t a n o w i a

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego wnioskodawcy A. M. (1) i uczestniczki postępowania J. M. (1) wchodzi 40 szt. ulti typu wielkopolskiego, w tym 20 szt. kombinowanych, stacjonarnych bez ramek i nadstawek, 20 szt. z nadstawkami, częściowo

z ramkami i matami poddachowymi o łącznej wartości 3.000 zł;

II. ustalić, że udziały małżonków w ich majątku wspólnym są równe;

III. dokonać podziału majątku wspólnego wnioskodawcy i uczestniczki postępowania w ten sposób, że ule opisane w pkt. I niniejszego postanowienia przyznać na rzecz A. M. (1);

IV. ustalić, że nakłady z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestniczki postępowania J. M. (1) wynoszą 53.454,00 zł;

V. zasądzić od uczestniczki postępowania na rzecz wnioskodawcy kwotę 23977,00zł płatną

w terminie 1 roku od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w zapłacie;

VI. ustalić, że każda ze stron ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie;

VII. odstąpić od obciążenia stron nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Z/ kal 21 dni

08.04.2013r

Sygn. akt I Ns 107/09

UZASADNIENIE

Wnioskodawca – A. M. (1) wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego zgromadzonego w czasie trwania związku małżeńskiego z J. M. (1). Wnioskodawca wniósł o ustalenie, że w skład majątku dorobkowego wchodzi:

1) nakłady z majątku wspólnego na majątek odrębny uczestniczki o wartości 200.000 zł;

2) rzeczy ruchome:

- meble kuchenne o wartości 5.000 zł;
- zmywarka firmy Ardo o wartości 1.000 zł;
- lodówka formy Ardo o wartości 1.000 zł;
- elektryczna płyta grzewcza o wartości 800 zł;
- piekarnik o wartości 1.200 zł.

Wnioskodawca wniósł ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym oraz o dokonanie podziału majątku i rozliczenia nakładów poprzez przyznanie mienia ruchomego uczestniczce oraz spłaty wnioskodawcy kwotą 124.500 zł w celu wyrównania udziałów.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że uczestniczka postępowania jest wyłącznym właścicielem nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem mieszkalnym i gospodarczym położonej w K., dla której Sąd Rejonowy w Oleśnicy prowadzi księgę wieczystą nr (...). Powyższa nieruchomość została darowana uczestniczce w 1998r. Strony zawarły związek małżeński w 1994r., natomiast w 2006r. z winy uczestniczki został orzeczony rozwód. W 1998r. strony przystąpiły do gruntowego wykańczania budynku mieszkalnego. Następnie rozpoczęły meblowanie domu oraz budowę budynku gospodarczego w miejsce wyburzonej stodoły i budynku gospodarczego. W czasie trwania małżeństwa pracę zarobkową świadczył wyłącznie wnioskodawca. Uczestniczka nie była skora, ani do pracy, ani do wychowywania dzieci. Strony przeprowadziły gruntowny remont domu stanowiącego własność uczestniczki, zostały wymienione okna w budynku, zrobiona glazura w piwnicy i na schodach, drewniane schody, drzwi, gruntownie został wyremontowana łazienka, wycyklinowano drewniane powierzchnie w części mieszkalnej budynku, w pozostałej zostały położone panele, zastosowano regipsy oraz wytapetowano pokoje. Całkowicie została przerobiona kuchnia, zamontowano nowy zlew, wentylację, oświetlenie. Zamontowano nowe meble na wymiar oraz sprzęt AGD. Umeblowane zostały pokoje, w tym dzieci. Z pieniędzy uzyskanych od matki wnioskodawcy strony wybudowały budynek gospodarczy z myślą o adaptacji na mieszkalny, gdy dzieci dorosną. Wnioskodawca wszelki bieżące dochody przeznaczał na nieruchomość żony, jak również te, które uzyskał od matki, ze sprzedaży ziemi, spieniężenia rzeczy ruchomych, których był właścicielem. Nadto zlikwidował swoją książeczkę mieszkaniową i uzyskane pieniądze przekazał na modernizację i ulepszenie nieruchomości.

W odpowiedzi uczestniczka postępowania pismem z dnia 6 sierpnia 2009r. wniosła o oddalenie wniosku, jako bezzasadnego. W uzasadnieniu wskazała, że wnioskodawca wskazał dokładnie w jakich latach były remonty oraz zakup rzeczy ruchomych, jest sprawą oczywistą, że przez wiele lat korzystał z tych rzeczy, a obecnie zwrot w/w kwot jest nie do przyjęcia. Rzeczy ruchome przedstawiają jedynie wartość użytkową, nie handlową. Odnośnie remontów, wykonanych, których zwrotu domaga się wnioskodawca, to jaką wartość mają tapety, farby po 11 latach. Uczestniczka dodała, że wnioskodawca zabrał cały wspólny majątek do mamy w S.: kiosk handlowy wolnostojący o wartości 10.000 zł, 40 uli pszczelich, których koszt wykonania wyniósł 4.000 zł, samochód osoby Ford o wartości 8.000 zł, przyczepę handlową o wartości 4.500 zł, narzędzia elektryczne na około 15.000 zł, telefon komórkowy o wartości 200 zł oraz okulary o wartości ok. 700 zł. Ponadto uczestniczka zarzuciła, że wnioskodawca doszkalał się zawodowo – koszt 2000 zł, kurs na mistrza i czeladnika pszczelarza, w 2005r. koszt 1500 zł oraz opłacony kurs prawa jazdy ok. 100 zł. Ponadto dodała, że wnioskodawca nie uwzględnia, iż posiadał zadłużenie w KRUS z racji nieopłaconych składek, które spłacali ponad rok w ratach. Uczestniczka podała także, że wnioskodawca nie utrzymuje żadnych kontaktów z synami, a z uwagi na trwający konflikt dotyczący otrzymanej darowizny zmuszona była opuścić wraz z dziećmi dom jednorodzinny i wyprowadzić się do wynajmowanego mieszkania B..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony zawarły małżeństwo w dniu 17 września 1994r. Nie zawierały umów majątkowych małżeńskich. W czasie trwania związku małżeńskiego stronom urodziła się dwójka synów.

(okoliczności bezsporne)

A. M. (1) prowadził od 1989r. własną działalność gospodarczą – kiosk handlowy, w którym sprzedawane były warzywa i artykuły spożywcze. Działalność ta była prowadzona do 1998r. W prowadzeniu tej działalności A. M. (1) pomagała J. M. (1) oraz rodziny stron, zwłaszcza matka wnioskodawcy J. M. (2). Działalność była m.in. prowadzona w drewnianym kiosku wykonanym przez strony. Następnie strony prowadziły kiosk Ruchu w S. oraz działalność w zakresie handlu odzieżą.

W dniu 27 grudnia 1997r. A. M. (1) zawarł umowę o pracę na czas określony na stanowisku pomocnika stolarza w firmie (...).

Następnie w dniu 1 stycznia 1999r. rozpoczął pracę na stanowisku pomocnika stolarza w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowo-Usługowym (...).

Natomiast od 1 października 2001r. A. M. (1) został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pracownika stacji paliw w (...) sp. z o.o. w O. na czas określony do dnia 31 sierpnia 2005r.

Pomiędzy poszczególnymi zatrudnieniami A. M. (1) okresowo pozostawał bez pracy, na zasiłku dla bezrobotnych.

(dowody: przesłuchanie świadka J. M. – k. 50;

zeznania świadka M. S. – k. 436-440;

zeznania świadka K. S. – k. 441;

zeznania świadka E. S. – k. 445;

zaświadczenie z dnia 18.05.1998r. – k. 352,

umowy o pracę – k. 318-320)

Początkowo małżonkowie zamieszkali w S. w domu stanowiącym własność rodziców wnioskodawcy. Mieszkały tam przez trzy miesiące, następnie strony przeprowadziły się do Komorowa do domu wybudowanego przez rodziców uczestniczki postępowania. Dom ten wymagał przeprowadzenia remontu.

Umową darowizny z dnia 10 czerwca 1998r. R. i S. P. darowali swojej córce J. M. (1) działkę nr (...) – rolę zabudowaną o pow. 0,4103 ha i działkę nr (...) – rolę o pow. 1,58 ha objęte księgą wieczystą KW nr (...), położone w K., gmina S..

Strony w latach 1995-2005 przeprowadziły szereg prac budowlanych w przedmiotowej nieruchomości za środki pochodzące z prowadzonej działalności gospodarczej oraz darowizny od J. M. (2). Prace te były częściowo wykonane przez ekipy fachowców, częściowo osobistą pracą wnioskodawcy oraz pomocą rodzin stron. Prace polegały na wymianie stolarki okiennej w całym budynku, wykonaniu podłogi z kafli w piwnicy i na schodach, wykonaniu schodów drewnianych wewnętrznych, wymianie drzwi drewnianych wewnętrznych, remoncie łazienki wraz z wymianą armatury, urządzeń i założeniem kafli, remoncie podłóg drewnianych na parterze, remoncie pomieszczenia kuchni wraz z wymianą zlewozmywaka, instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz wykonaniem wentylacji, naprawie rynien i rur spustowych z naprawą dachu z blachy, wykonaniu elewacji budynku mieszkalnego, wykonaniu ogrodzenia, pracach rozbiórkowych budynku stodoły, obory i budynku gospodarczego, wybudowaniu budynku gospodarczego o pow. zab. 80 m² z materiałów porozbiórkowych, wykonaniu drzwi wejściowych do budynku. Łączna wartość poniesionych z tego tytułu nakładów wyniosła 53.545,00 zł. Dodatkowo strony wyposażyły kuchnię w nowe meble oraz sprzęt AGD: lodówkę, zmywarę, płytę oraz piekarnik, umeblowane zostały także pokoje dziecięce.

(dowód: przesłuchanie wnioskodawcy A. M. – k. 51;

przesłuchanie świadka J. M. – k. 50;

częściowo przesłuchanie J. M. – k. 51-52;

zeznania świadka M. S. – k. 436-440;

zeznania świadka K. S. – k. 441;

zeznania świadka E. S. – k. 445;

opinia uzupełniająca biegłej E. M. – k. 205-208;

akt notarialny z dnia 10.06.1998r. – k. 465-468)

W dniu 20 października 1996r. A. M. (1) zakupił pojazd marki Ford Sierra za kwotę 8.000 zł. Tego samego dnia A. M. (1) dokonał sprzedaży należącego do niego samochodu marki Volkswagen 231. Samochód marki Ford Sierra był użytkowany i remontowany przez małżonków. Decyzją nr (...) z dnia 3 marca 2007r. Starosta (...) po rozpatrzeniu wniosku A. M. (1) i J. M. (1) wyrejestrował pojazd marki Ford Sierra 2.3D uchylając dowód rejestracyjny (...) i tablice rejestracyjne (...) z powodu demontażu.

Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe (...) przyjęło przedmiotowy pojazd do demontażu.

(dowody: umowy z dnia 20.10.1996r. – k. 477-478;

decyzja z dnia 05.03.2007r. – k. 29;

zaświadczenie z dnia 23.02.2007r. – k. 30)

W dniu 13 lutego 1999r. J. M. (2) darowała swojemu synowi A. i synowej J. M. (1) kwotę 25.000 zł wpłaconą w dniu 13.02.199r. w (...) w S. na książeczkę oszczędnościową nr (...) - (...) na nazwisko A. M. (1), jako wkład do wspólnego gospodarstwa domowego.

(dowód: umowa darowizny z dnia 13.02.1999r. – k. 93)

W czasie trwania związku małżeńskiego strony nabyły przyczepę lekką ciężarową o nr rej. (...), rok produkcji 2004r. W chwili ustania wspólności ustawowej przedmiotowa przyczepa została zabrana przez wnioskodawcę i pozostaje aktualnie w jego użytkowaniu. Wartość przedmiotowej przyczepy wynosi 3000 zł.

(okoliczności bezsporne)

A. M. (1) jest członkiem (...) Zrzeszenia (...) w O. od 2002r. W 2005r. zlecił Zakładowi (...) usługę wykonania 20 kompletnych uli typu wielopolskiego. A. M. (1) w 2008r. prowadził samodzielne gospodarstwo pasieczne w ilości 20 szt. rodzin pszczelich. W chwili ustania wspólności ustawowej strony posiadały 40 szt. uli. Były to ule typu stacjonarnego 20 szt. stanowiły ule typu starszego bez nadstawek i ramek oraz 20 szt. ule nowszego typu częściowo z ramkami i nadstawkami. Po ustaniu wspólności majątkowej A. M. (1) zabrał przedmiotowe ule do domu swojej matki do S.. Wartość przedmiotowych uli wynosi 3000 zł.

(okoliczności bezsporne, nadto zlecenie wykonania usługi – k. 37;

zaświadczenie z dnia 11.06.2008r. – k. 36)

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2006r., sygn. akt XIII RC Sąd Okręgowy we Wrocławiu rozwiązał przez rozwód z winy pozwanej małżeństwo stron zawarte w dniu 17.09.1994r. w USC w M. za numerem (...) przez A. M. (1) z J. M. (1) z domu P..

(dowód: wyrok z dnia 30.11.2006r. – k. 12-13)

Sąd zważył:

Złożony przez wnioskodawcę wniosek zasługiwał na uwzględnienie co do zasady.

M.-prawne podstawy w przedmiocie podziału majątku wspólnego wskazuje art. 46 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, zgodnie z którym w sprawach nie unormowanych w przepisach kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku.

Postępowanie w przedmiocie sądowego podziału majątku wspólnego zawierają w pierwszej kolejności przepisy o podziale majątku wspólnego (art. 566 i 567 k.p.c.), następnie z mocy odesłania z art. 567 § 3 k.p.c. – przepisy o dziale spadku (tj. art. 680-689 k.p.c.), i wreszcie z mocy odesłania z art. 688 k.p.c. – przepisy o zniesieniu współwłasności (art. 618-625 k.p.c.).

Wskazać należy, że pierwszą z kwestii badanych w ramach postępowania w przedmiocie podziału majątku wspólnego jest ustalenie wielkości udziałów małżonków w majątku wspólnym. Wynika to wprost z brzmienia art. 567 § 1 k.p.c., zgodnie z którym w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga w szczególności także o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym. Przepis art. 43 § 1 k.r.o. wprowadza ustawowe domniemanie równości udziałów małżonków w majątku, który był objęty wspólnością ustawową, chyba że małżonek, z ważnych powodów, żąda ustalenia przez Sąd na podstawie art. 43 § 2 k.r.o. nierównych udziałów, tj. ustalenia ich z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z małżonków przyczynił się do powstania tego majątku.

Wnioskodawca żądał ustalenia, nierównych udziałów w majątku wspólnym majątku wskazując że w czasie trwania małżeństwa pracę zarobkową świadczył w zasadzie tylko on, uczestniczka nie była skora do pracy jak i do wychowywania dzieci, obowiązki w tym zakresie cedowała na teściową i męża. Przepis art. 43 § 2 k.r.o. określa dwie przesłanki ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym. Pierwszą jest niejednakowy sposób przyczyniania się małżonków do powstania tego majątku, drugą stanowią "ważne powody". Obie przesłanki muszą być spełnione łącznie i pozostawać w określonej relacji. Z jednej strony żadne "ważne powody" nie uzasadniają same przez się ustalenia nierównych udziałów, jeżeli stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego jest równy, z drugiej - różny stopień przyczynienia się małżonków do powstania tego majątku bierze się pod uwagę dopiero wtedy, gdy za ustaleniem nierównych udziałów przemawiają "ważne powody". W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z ogólną zasadą ciężaru dowodu zawartą w art. 6 k.c. przesłanki, o których mówi art. 43 § 2 k.r.o., musi udowodnić małżonek, który wystąpił z żądaniem ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym (zob. postanowienie SN z dnia 2 października 1997 r., II CKN 348/97, LEX nr 479357). Uczestniczka postępowania nie żądała ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, natomiast w ocenie Sądu w niniejszym postępowaniu wnioskodawca istnienia takich przesłanek nie wykazał.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynikało, że w czasie trwania związku małżeńskiego wnioskodawca prowadził do 1998r. własną działalność gospodarczą w postaci kiosku handlowego z artykułami spożywczymi. W prowadzeniu tej działalności pomagała mu uczestniczka postępowania. Następnie po zlikwidowaniu działalności w zakresie handlu artykułami spożywczymi, strony prowadziły kiosk ruchu, a ostatecznie uczestniczka prowadziła działalność w zakresie handlu odzieżą. Uczestniczka nie podejmowała innej pracy zawodowej, natomiast wnioskodawca przez pewien czas pozostawał bez pracy, następnie podjął pracę na stacji benzynowej. Uczestniczka postępowania prowadziła gospodarstwo domowe i zajmowała się dziećmi.

Podkreślić należy, że przyczynianie się do zaspokajania potrzeb rodziny następuje nie tylko poprzez pracę zarobkową, ale również osobistą pracę w gospodarstwie domowym i polegającą na wychowywaniu dzieci. Zasada równości udziałów w majątku wspólnym może zostać z ważnych powodów zmodyfikowana przez wskazanie, iż udział jednego z małżonków jest większy niż drugiego. Jak jednak podkreśla SN, odejście od zasady równości udziałów możliwe jest jedynie wtedy, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest żądanie, w sposób rażący i uporczywy nie przyczynia się do powiększania majątku wspólnego stosownie do swych sił i możliwości zarobkowych. Nie w każdym zatem przypadku istnienia różnicy w przyczynianiu się do powiększenia majątku wspólnego art. 43 § 2 k.r.o. powinien być zastosowany (por. postanowienie SN z dnia 26 listopada 1973 r., III CRN 227/73, OSNCP 1974, nr 11, poz. 189; postanowienie SN z dnia 30 listopada 1972 r., III CRN 235/72, OSNCP 1973, nr 10, poz. 174). W ocenie Sądu obydwójce małżonkowie przyczynili się w równym stopniu do powstania majątku wspólnego, zarówno przez pracę zawodową jak i osobiste starania o utrzymanie rodziny i wychowanie dzieci. Uczestniczka postępowania w czasie prowadzenia przez wnioskodawcę działalności gospodarczej pomagała wnioskodawcy, następnie działalność tę sama prowadziła, zajmowała się również wychowywaniem dzieci. Podstawy do ustalenia nierównych udziałów nie mógł Stanowić fakt, że dziećmi stron oprócz uczestniczki opiekowali się również dziadkowie, gdyż jest to naturalna pomoc świadczona na rzecz rodziny. Sąd nie dopatrzył się ani w postępowaniu wnioskodawcy, ani uczestniczki postępowania takiego, które można by określić mianem rażącego i uporczywego nie przyczynia się do zaspokajania potrzeb rodziny i nie znalazł podstaw do odstępstwa od reguły określonej w art. 43 § 1 krio i ustalił, że udziały małżonków w majątku wspólnym są równe, o czym orzekł w pkt II postanowienia.

Kolejną kwestią badaną w toku postępowania o podział majątku jest jego skład i wartość, którą zgodnie z art. 684 kpc w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. ustala Sąd.

W myśl art. 31 § 1 krio z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Zgodnie natomiast z art. 33 pkt 1, 2 i 10 krio do majątku osobistego każdego z małżonków należą: przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej, przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił oraz przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Pomiędzy stronami skład majątku wspólnego był w części sporny. Wnioskodawca wnosił o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi meble kuchenne, zmywarka, lodówka, płyta grzewcza oraz piekarnik. Uczestniczka postępowania nie kwestionując faktu, że przedmiotowe ruchomości stanowią majątek wspólny wносиła również o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi kiosk handlowy, 40 uli pszczelich, samochód marki Ford Sierra, przyczepa handlowa, narzędzia elektryczne, telefon komórkowy i okulary. W toku rozprawy z dnia 6 lipca 2011r. (k. 244-245) strony doszły do porozumienia do co podziału większości ruchomości stanowiących majątek wspólny. Strony zgodnie ustaliły, że nie chcą rozliczać mebli, zmywarki, lodówki, płyty grzewczej i piekarnika, jak również, że nie wnoszą o rozliczenie kiosku handlowego, samochodu marki Ford, narzędzi elektrycznych i telefonu komórkowego. Ponadto zgodnie stwierdziły, że przyczepa dwukołowa przedstawia wartość 3.000 zł oraz że chcą, aby przyczepa ta została przyznana na wyłączną własność wnioskodawcy ze spłatą udziału uczestniczki. Sąd omyłkowo pominął w wydawanym rozstrzygnięciu przyczepę dwukołową, jednakże z uwagi na zgłoszony wniosek uczestniczki kwestia ta została objęta postanowieniem o uzupełnieniu, zgodnie ze stanowiskiem stron. W tym miejscu wskazać należy, że okulary, których rozliczenia zażądała uczestniczka postępowania nie mogły zostać zaliczone do majątku wspólnego, albowiem zgodnie z treścią art. 33 pkt 4 krio do majątku osobistego każdego z małżonków należą przedmioty majątkowe służące wyłącznie do zaspokajania osobistych potrzeb jednego z małżonków. Taki charakter bez wątplenia mają okulary. Przedmiotem sporu między stronami w dalszym ciągu dotyczył uli pszczelich. Wnioskodawca początkowo kwestionował fakt przynależności uli do majątku wspólnego, wskazując, że ule stanowiły własność jego matki. Następnie przyznał jednak, że w rzeczywistości ule takie przynależą do majątku wspólnego, wskazując że jest to 40 uli typu wielkopolskiego, stacjonarnego, w tym 20 uli typu starszego bez ramek i nadstawek

oraz 20 szt. z nadstawkami, częściowo z ramami i matami. Strony ostatecznie w toku rozprawy z dnia 8 kwietnia 2013r. doszły do porozumienia w kwestii wartości tego składnika majątkowego oraz co do sposobu jego podziału. Mając na względzie powyższe Sąd, kierując się wolą stron, co do tego, aby podziałem objąć wyłącznie ule, ustalił, że w skład majątku wspólnego wchodzi 40 szt. uli wielkopolskich o łącznej wartości 3000 zł, które to ule przyznał na wyłączną rzecz wnioskodawcy z obowiązkiem spłaty udziału uczestniczki postępowania.

Wobec zgodnego w ostateczności stanowiska stron co do podziału ruchomości stanowiących majątek wspólny, spór skoncentrował się w głównej mierze wokół kwestii nakładów z majątku wspólnego na majątek odrębny (osobisty) uczestniczki postępowania.

Rozliczenie nakładów w niniejszym postępowaniu znajduje podstawę prawną w art. 567 § 1 k.p.c., w myśl którego w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga m.in. także o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi.

Podstawę materialnoprawną do rozliczenia nakładów na majątek wspólny uczynionych w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej stanowi art. 45 k.r.o. Zgodnie z tym przepisem każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek odrębny, może też żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swego majątku odrębnego (osobistego) na majątek wspólny. Art. 45 k.r. i.o. zastrzega przy tym, że zwrotu dokonywa się – co do zasady – przy podziale majątku wspólnego.

W tym zakresie wskazać należy, że między stronami niespore było, że nieruchomości gruntowa położona w K. stanowi wyłączną własność uczestniczki postępowania, którą otrzymała w darowiznie od rodziców w czasie trwania związku małżeńskiego stron. Wnioskodawca dochodził rozliczenia nakładów, które polegały na remontach przedmiotowej nieruchomości czynionych w czasie trwania związku małżeńskiego stron. Sąd uznał, że faktycznie istniały podstawy do rozliczenia nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestniczki postępowania. Czyniąc ustalenia w tym względzie Sąd kierował się wskazaniem dokonany przez biegłą sądową z zakresu budownictwa E. M. (2), zawartymi w opinii uzupełniającej z dnia 7 stycznia 2011r. Uczestniczka postępowania kwestionowała co prawda istnienie podstaw do dokonania rozliczeń w tym zakresie, jednakże Sąd nie podzielił argumentów uczestniczki.

J. M. (1) nie kwestionując samego faktu dokonania nakładów wskazywała, że nie zostały one poczynione z majątku wspólnego tylko były poniesione przez jej rodziców i babcię. Przynajmniej wskazać należy, że wnioskodawca konsekwentnie wskazywał na poczynienie nakładów z majątku wspólnego stron. Twierdzenia uczestniczki postępowania pozostawały zaś bardzo zmienne. Początkowo uczestniczka w żaden sposób nie przeczyła faktowi wspólnego dokonania remontów oraz wskazała, jaki był zakres przeprowadzonych prac w toku pierwszego przesłuchania z dnia 6 listopada 2009r. (k. 51-52). Zarówno w odpowiedzi na wniosek, jak i podczas tego przesłuchania uczestniczka w ogóle nie wskazywała, aby jakiegokolwiek osoby poza małżonkami przyczyniły się do dokonania tych remontów, czy też ponoszenia ich kosztów. Następnie w piśmie procesowym z dnia 8 września 2010r., uczestniczka nie zgadzając się ze pierwszą ze sporządzonych opinii zarzuciła, że poniesione nakłady finansowe w latach 1994-2005 były niezbędne wynikały z ich naturalnego zużycia, przyczyniły się do utrzymania czystości, poprawy estetyki i niedopuszczenia do degradacji budynku. Ponadto wówczas podała, że wybudowanie budynku gospodarczego nastąpiło z materiałów stanowiących jej własność, systemem gospodarczym, przy pomocy jej ojca, który wykonywał prace zmechanizowane i dostarczył żwir i piasek, a wnioskodawca jedynie poprawił ręcznie wykop fundamentu. Dopiero po sporządzeniu opinii uzupełniającej uczestniczka zaczęła twierdzić, że nakłady na nieruchomość nie były finansowane z majątku wspólnego tylko ze środków finansowych jej rodziców. W tym zakresie wnioskodawczyni wniosowała o przesłuchanie świadków M. M., S. P. oraz D. F.. Sąd nie dał wiary twierdzeniom uczestniczki, jak również wnioskowanym przez nią świadków, że nakłady nie były finansowane z majątku wspólnego. M. M. zeznała, że nie wie kto konkretnie, jakie środki przeznaczał na remont oraz że z tego co jej wiadomo to nakłady ponosili też rodzice uczestniczki oraz na pewno w jakiejś części matka świadka. Z zeznań pozostałych przesłuchanych świadków wynikało zaś, że wszelkie nakłady, jakie zostały poczynione na nieruchomości były finansowane przez rodziców uczestniczki, bądź jej babcię, zakwestionowany został fakt osobistej pracy wnioskodawcy przy wykonywanych pracach

oraz nakreślony został obraz wnioskodawcy, jako osoby zupełnie niezainteresowanej nieruchomością, która jeżeli już przeprowadzała jakiegokolwiek prace to były one zbędne, źle wykonane, a ich efektem było zniszczenie nieruchomości, a nie jej polepszenie. W toku rozprawy z dnia 14 stycznia 2013r. (k. 458-459) uczestniczka w dalszym ciągu przeczyła, aby remonty były przeprowadzone za wspólne pieniądze. Wskazała przy tym, że na zakupy towaru i sam towar środki przekazywała jej matka, dodała również, że środki otrzymane od babci z odszkodowania zostały przeznaczone na remont a nie na życie, natomiast środki otrzymane od matki wnioskodawcy zostały przeznaczone na życie. W dalszej części przyznała także, że remonty były też robione ze wspólnych pieniędzy z prowadzonej działalności gospodarczej. Uczestniczka dodała także, że w jej ocenie wartościowe remonty były czynione za pieniądze jej rodziców. Jak już wskazano Sąd nie dał wiary przedmiotowym zeznaniom zarówno świadków, jak i samej uczestniczki z kilku powodów. Po pierwsze treść zeznań świadków nie korespondowała z twierdzeniami samej uczestniczki postępowania. W piśmie procesowym z dnia 9 stycznia 2013r. J. M. (1)wprost przyznała, że od 1995r. do 1998r. wraz z mężem prowadziła kiosk spożywczy w S., następnie kiosk Ruchu, wszystkie uzyskane wspólne środki finansowe były przeznaczone na prowadzenie gospodarstwa domowego. W takim samym stopniu ona i mąż przyczyniali się do poczynionych nakładów. Budynek mieszkalny był oddany do użytkowania i dokonali w nim jedynie bieżących napraw i remontów celem przystosowania nieruchomości do zamieszkania, na ten cel zostały przeznaczone środki finansowe ze wspólnie prowadzonej działalności handlowej. Następnie uczestniczka dodała, że wszystkie wspólnie zarobione środki finansowe były przeznaczone na przystosowanie domu do zamieszkania, jak również, że w tym czasie oboje z mężem pracowali, oboje zarabiali na gospodarstwo domowe, ze wspólnych środków zakupili meble, drzwi, artykuły AGD niezbędne do użytku do domu mieszkalnego. Dodała także, że bieżące remonty zostały wykonane przed I Komunią syna K.ze wspólnie zarobionych środków finansowych. Przyznała również, że w tym czasie jej mąż podnosił kwalifikacje zawodowe, robił specjalizacje zawodowe, kursy doszkalające. Okoliczności te pozostawały również zbieżne z twierdzeniami, które uczestniczka prezentowała w toku innych postępowań. Między innymi w odpowiedzi na pozew, jaką uczestniczka złożyła w toku sprawy, która toczyła się przed tut. Sądem pod sygn. akt I C 154/06 gdzie jednoznacznie wskazała, iż: „wraz z mężem włożyliśmy wszystkie nasze pieniądze w tą darowiznę /posadowienie nowego budynku gospodarczego, remont mieszkania: kuchnia z całym wyposażeniem, łazienka, sypialnia, umeblowani pokoi, odnowienie elewacji budynku mieszkalnego, uporządkowanie terenu wokół domu /po rozbiórce starych zabudowań/, melioracja, obsadzenie krzewami, wymiana wszystkich okien, drzwi i wiele innych.” Podobnie w piśmie z dnia 20 stycznia 2006r., które uczestniczka postępowania skierowała do Prokuratury Rejonowej w Oleśnicy wskazała ona, że: „Darowiznę, którą otrzymała tj. budynek wybudowany w 1982r. w chwili otrzymania 10.06.1998r. nadawał się do wykończenia i remontu. Wraz z mężem włożyliśmy wszystkie nasze pieniądze otrzymane od teściowej J. M. (2)”. Co więcej analiza dalszych pism procesowych składanych przez strony w toku tego postępowania wskazuje, że rodzice uczestniczki postępowania, kwestionowali fakt dokonania nakładów na nieruchomość, żądając przedstawienia dowodów faktycznego poniesienia tych kosztów, a nie wskazując, że ponosili koszty przeprowadzonych prac. To również znacząco poddaje w wątpliwość wiarygodność zeznań złożonych przez świadka S. P.. W tych okolicznościach Sąd uznał, że prawdziwe są twierdzenia wnioskodawcy co do przeprowadzenia remontów w nieruchomości za wspólne środki stron. Okoliczności te potwierdzili świadkowie powołani przez wnioskodawcę, którzy zgodnie podawali, że nieruchomość w K.w chwili zamieszkania stron była praktycznie w stanie surowym zamkniętym i wymagała licznych nakładów, które były wykonywane w czasie trwania wspólności. Twierdzenia uczestniczki w toku postępowania ulegały częstym wahaniom, były ze sobą sprzeczne bądź sprzeczne z danymi podawanymi przez świadków wnioskowanych przez samą uczestniczkę (np., co do źródła pochodzenia materiałów budowę budynku gospodarczego), ponadto stały w opozycji wobec twierdzeń J. M. (1)podawanych w innych postępowaniach. Sąd uznał, że znacznie bardziej wiarygodne były twierdzenia podawane przez uczestniczkę zarówno w toku sprawy I C 154/06, jak i w powołanym piśmie kierowanym do Prokuratury. Uczestniczka nie miała bowiem wówczas żadnego interesu w podawaniu nieprawdy, w przeciwieństwie do niniejszego postępowania. Co istotne Sąd wziął pod uwagę również fakt, że uczestniczka postępowania zaczęła kwestionować dokonane nakłady i źródło pochodzenia środków finansowych na ich przeprowadzenie nie na początku postępowania, tylko dopiero po sporządzeniu opinii przez biegłą, a zatem w sytuacji, gdy uczestniczka zorientowała się, że nakłady nie zostały uznane za zamortyzowane i że faktycznie powstanie konieczność rozliczenia nakładów. Wobec stanowiska uczestniczki wyrażonego w powołanym piśmie procesowym z dnia 9 stycznia 2013r., Sąd uznał, że ostatecznie zarzutu uczestniczki sprowadzały się do wskazywania, że dokonane nakłady nie powinny podlegać rozliczeniu, gdyż remonty miały miejsce

dawno i zdążyły się już ponownie zużyć, jak ujmowała to uczestniczka nie przedstawiają wartości handlowej, tylko użytkową. Tak sformułowany zarzut sprowadzał się w istocie do kwestionowania prawidłowości ustaleń biegłej i wydanej opinii. Biegła opracowała zaś opinię i oszacowała nakłady, właśnie, jako różnica wartości nieruchomości uwzględniająca jej stan po dokonaniu nakładów i wartości nieruchomości uwzględniającej stan przed ich dokonaniem. Biegła kierowała się przy tym stanem zastanym w trakcie oględzin nieruchomości oraz swoją długoletnią wiedzą i doświadczeniem zawodowym. Brak było podstaw do kwestionowania wydanej opinii tylko z tego względu, że nie zgadzała się z nią uczestniczka, skoro poza własnym przekonaniem uczestniczka nie sformułowała żadnych konkretnych zarzutów wobec opinii. Z tego względu Sąd ustalił, że nakłady stron majątek osobisty uczestniczki postępowania wyniosły 53.454,00 zł.

Zgodnie z treścią art. 212 § 3 k.c., jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, Sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokości termin uiszczenia odsetek, a w razie rozłożenia dopłat na raty terminy ich uiszczenia nie mogą łącznie przekraczać lat dziesięciu. Przepis ten, dotyczący zniesienia współwłasności, ma odpowiednie zastosowanie do podziału majątku wspólnego (art. 46 kro odsyła do przepisów o dziale spadku, a te z kolei do przepisów o zniesieniu współwłasności w częściach ułamkowych).

Określając wielkość spłaty Sąd miał na względzie, że udziały stron w majątku wspólnym były równe oraz uwzględnił fakt przyznania rzecz wnioskodawcy ruchomości w postaci uli pszczelich, z tego względu zasądził na rzecz wnioskodawcy kwotę 23.977 zł, której termin zapłaty został odroczonej na okres 1 roku. W sprawie nie budziło wątpliwości, że uczestniczka nie dysponuje wolnymi środkami finansowymi, które mogłyby zapewnić jednorazową, natychmiastową spłatę wnioskodawcy. Okres odroczenia był zdaniem Sądu niezbędny, aby zapewnić uczestnicze realne możliwości zgromadzenia zasądzonej kwoty. Jest to wystarczająco długi czas, aby podjąć efektywne kroki dla uzyskania odpowiednich środków na dokonanie spłaty np. przez zaciągnięcie zobowiązania kredytowego, czy pożyczki z innych źródeł niż instytucje finansowe, bądź chociażby w części poczynić niezbędne oszczędności z bieżących dochodów. W ocenie Sądu okres spłaty nie mógł zostać odroczonej na dłuższy termin, albowiem kwota spłaty ma przedstawić dla wnioskodawcy realną wartość i nie może się zdevaluować pozbawiając de facto wnioskodawcy należnej mu spłaty. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c., zgodnie z którym wierzycielowi należne są odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, a w razie braku umowy co do ich wysokości, należne są odsetki w wysokości ustawowej.

Zasady zwrotu kosztów w postępowaniu nieprocesowym reguluje art. 520 k.p.c., zgodnie z którym zasadą jest, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie (§ 1). Jeżeli jednak uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników (§ 2). Jeżeli interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie (§ 3). Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2010r., III CZ 46/10 „w sprawach tzw. działowych nie zachodzi przewidziana w art. 520 § 2 i 3 k.p.c. sprzeczność interesów tych uczestników, którzy domagają się podziału, niezależnie od tego, jaki sposób podziału postulują i jakie wnioski składają w tym względzie.” Z tego względu Sąd nie znalazł podstaw do dokonywania rozliczeń w zakresie kosztów między stronami.

Mając zaś na względzie trudną sytuację materialną obydwu stron, Sąd w oparciu o uregulowania art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 102 i art. 13 § 2 k.p.c., odstąpił od obciążenia stron nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Zarządzenie:

1. odnotować;
2. odpis postanowienia wraz z uzasadnieni dor. ucz. post.;

3. kal. 14 dni.

25 kwietnia 2013r.